



Nawolo nyi debaŋ keŋ ɔɔ kyaŋ maŋ tɔ deni, na debaŋ keŋ mee yoo lee Kristo nombia kpaakpaa ŋan ɔɔ, na debaŋ keŋ mee lese Kristo nombia kpaakpaa ŋenan maŋ wola balan nyi ŋe yee ampaŋ ne, e popou kyɔɔ maŋ lee tom keŋ Wurubuare ba mo boele maŋ ne keyee maŋ.

<sup>8</sup> Wurubuare gbagba gyen nyi e nombia doo me loo maŋ, te mee gyae ŋon nideli ŋgba mena keŋ Yesu Kristo ne gyae daa ne.

<sup>9</sup> Lee mena ɔɔ mee fane fa ŋon nyiaa, e balan kegyae keŋ dɛe bee kpu nideli na e ke nyii Wurubuare nombia ŋan maŋ, na e ka gyen kpene keŋ kaboena nyi yaa yee lee e kekyaabii maŋ.

<sup>10</sup> Kei gyae ke yela e ke tale gyen kpene keŋ dei ne nideli, na e ke kyaa keŋ nombiikum kamase yaa ayimee kamase be doo e wose maŋ ya, kelii wee keŋ Kristo waa bese kɔŋ.

<sup>11</sup> Mee fane mɔ nyi Yesu Kristo waa desina ŋon na e ke tale yee abɔɔ ŋan ŋa tenɛ Wurubuare siaman ne, na ke yela balan ka mo obuo fa Wurubuare na baa lese ɔ yele.

### *Ba kekyan Pɔɔl tɔ deni te yeli Wurubuare nombia ŋan te yaasee*

<sup>12</sup> Me tebia, mee gyae e ka gyen nyi nombia ŋan be tuŋ maŋ ne gba te yeli Wurubuare nombia ŋan te yaasee.

<sup>13</sup> Lee mena ɔɔ yoonɔɔtena baŋ bee deke gyoo dɛe, na balan akan baŋ pou te nyii nyi keŋ mee som Kristo ɔɔ te be kyaŋa maŋ tɔ deni ne.

<sup>14</sup> Ba ke kyaŋ maŋ tɔ deni keŋ ta do me tebia Kristotena burum kakyen ba keɛedi maŋ. Ka te

yeli bɛɛ gyɔ be konɔɔ kolosi nyeekelɛɛ nombia ɲan keɲ bɔɔ ne yee kolo bela ya.

<sup>15</sup> Ma gyen nyi sibii na daaworo dɔɔ te balan baale dɔɲɛɛ bee kolosi Kristo nombia ɲan. Mɔna baale mɔ na, ban ne kolosi nombia ɲan bo lee be konɔɔ kpaakpaa man.

<sup>16</sup> Mena balan wole nyibanj kɛwɔ dɔɔ, keɲ bɛɛ gyae manj dɔɔ te bee kolosi nyeekelɛɛ nombia ɲan. Nawolo nyi ba gyen nyi Wurubuarɛ lese na manj, na maa nyinj lese wola balan nyi ɔ nyeedonj nombia ɲan yɛɛ ampanj.

<sup>17</sup> Balanj gyanjgba nyibanj banj dɔɔ, banj gbagba deeli dɔɔ te bee kolosi Kristo nombia ɲan. Bɔɔ na lese be konɔɔ man kolosi nyeekelɛɛ nombia ɲan ya, te ba gyen nyi be yɛɛ mena na baa tale yela diyem keɲ mɛɛ naa nɛ, ka bo kpu debanj keɲ me doo deni man nɛ.

<sup>18</sup> Mɔna manj dɔɔ kei bee hia manj ya. Kpene keɲ ne hia manj yɛna nyi bee kolosi Kristo nombia ɲan. Nyi ba moo konɔɔ kpaakpaa bo kolosi ɲa o, be ta mo konɔɔ kpaakpaa kolosi ɲa ya o nɛ, gbɛɛ kamase man na bee kolosi Kristo nombia ɲan. Kei dɔɔ te dana manj gyonj nɛ, te gyae ke yɛɛ manj gyonj menɛɛ kelii ɔto.

<sup>19</sup> Nawolo nyi ma gyen nyi ɛ ne fane fa manj, te Yesu Kristo felinj ɲon mɔ ne kyɔ manj. Mena dɔɔ ma gyen nyi keɲa pou gyae ke yela maa kaa nyinj ma wose.

<sup>20</sup> Mɛɛ gyae me konɔɔ man nideli te me loo mɔ gyakaa nyiaa, Wurubuarɛ be gyae waa yela desɛɲ ke kyanj manj lee gbɛɛ kamase man ya. Waa yela maa gyɔ me konɔɔ kolosi ɲgba mena keɲ mɛɛ tanj yɛɛ nɛ, na nyi me kyaa na me sia

bo o, yaa ma yen̄ae o ne, na maa nyin̄ lese Kristo yelee ma kekyaabii man.

<sup>21</sup> Mañ dɔɔ, akpaa me kyaa na me kyaa bo fa Kristo. Te akpaa ma yem mɔ na, ke yee tɔnɔɔ ke fa mañ.

<sup>22</sup> Akpaa me see me kyaa nyeedon̄ man na, ke yee gb̄ee daale ke fa mañ na maa nyin̄ yee tom kpaakpaa fa Wurubuar̄e. Mena dɔɔ mɔɔ gyen̄ ken̄ maa lese ya. Nyi maa lese nyeedon̄ bo o, yaa maa lese yen̄ bo o, mɔɔ gyen̄ ya.

<sup>23</sup> Ma te dɔɔ abɔɔ ala ken̄a nsana. Nafɔ ma kegyae yena nyi maa yen̄ lee teelee kei dɔɔ na me kaa kyaa Kristo gyan̄ adido, nawolo nyi ken̄ dei kela ma kekyaa teelee kei dɔɔ.

<sup>24</sup> Mɔna lee em̄ee dɔɔ, dei nyi maa kyaa teelee kei dɔɔ na maa nyin̄ kyɔ ñon.

<sup>25</sup> Mee lee di nideli nyi daa na ñon pou d̄ee kyaa, na maa nyin̄ kyɔ ñon na e ka bee e keleeedi man na e ke nyin̄ di gyon̄ lee e Wurubuar̄e keleeedi man.

<sup>26</sup> Kei gyae ke yela nyi akpaa ma bese kaa kyaa na ñon na, lee mañ dɔɔ gyon̄ ken̄ e ne dii lee Yesu Kristo dɔɔ ne, gyae ka bese gbaa.

<sup>27</sup> N̄en̄ee kpene ken̄ be kaa e ke yee yena nyiaa, e yela e kekyaabii ke kyaa na mena ken̄ nyeekelee nombia ñan nawolo ne. Akpaa e yee mena ne, kenan̄ na nyi me kyaa e gyan̄ yaa mɔɔ kyaa e gyan̄ koran̄ ya na, maa nyii nyi e dana Wurubuar̄e nombia ñan ken̄ken̄, te e sen̄ee na e tebia nɔɔdokolon̄ na e nombia ayeesa pou man, te e ta mo nɔɔdokolon̄ e ne kyɔ balan̄ na baa lee Kristo nombia kpaakpaa ñan di.

<sup>28</sup> Te maa nyii mɔ nyi e bee yee balan̄ ban̄ bee

koro senj tia non ne lee gbɛɛ kamase man ya. E yɛɛ mena na gyae ka lese wola wo nyi Wurubuaɛ waa wolɛɛ wo, mona emɛɛ doo Wurubuaɛ waa lee e nyee.

<sup>29</sup> Nawolo nyi Wurubuaɛ te fa non gbɛɛ nyi yaa lee Kristo di kaagen bo ya, mona o faa non gbɛɛ nyi lee non Kristo doo yaa naa diyem mo.

<sup>30</sup> E naa diyem kenj mo naa debanj kenj me kyaa e gyan ne, te e ne nyii mena kenj me gyakaa mee naa diyem ne. Mena diyem kenanj naale yaa emɛɛ mo ne naa ne.

## 2

### *E yɔkɔse e wose ngba Yesu ne*

<sup>1</sup> Lee noɔdokolonj kenj emɛɛ na Kristo be yɛɛ e kekyaabii man doo o na do non donj, te o balan kegyae kenj mo na do non kakyenj. Mena mo te lee noɔdokolonj kenj doo emɛɛ na Wurubuaɛ felinj non man doo, ne yeli emɛɛ na e tebia ne yɛɛ noɔdokolonj te e ne yɛɛ deeli fa donja te e ne wii donja waranjase.

<sup>2</sup> Mena doo e yela ya agyuenj ke yɛɛ dokolonj, na e ke gyae donja kyɛɛkyɛɛ. E yela emɛɛ na e tebia pou ke yɛɛ noɔdokolonj na e ka senj nombii dokolonj doo. Akpaa e yɛɛ mena na, e ke yela gyonj kenj doo me man ne ka bo kpu.

<sup>3</sup> E na yɛɛ sibiikum ya, te e na wola e wose lee gbɛɛ kamase man ya. Mona e yɔkɔse e wose fa donja, na e ke bu e tebia nyi ba kela non.

<sup>4</sup> E na yeli e sia keyɛɛ emɛɛ yaagenj wui aboo doo ya, mona e gyae e tebia mo deeli.

<sup>5</sup> E yela e dinoo ke kyaa na Yesu Kristo wui.

- 6 Ε τῶσε νυῖαα,  
 Yesu na Wurubuare yee dokolon lee gbɛɛ  
 kamase man.
- Mona ɔ te kee ɔ wose nyi non na Wurubuare  
 yee kyɛkyɛ ya.
- 7 ɔ te kee ɔ wose nyi ɔ yee nolo e ya.  
 Mona ɔ moo ɔ wose yee ngba gbenji ne,  
 te ɔ yela ba lola e ngba deniwalan ne.
- 8 Be ka lola e ngba deniwalan ne,  
 ɔ yɔkɔse ɔ wose te ɔ nyii Wurubuare dei  
 kelii ɔ yen man.
- Yen ken ɔ ba yem gba ne,  
 yee ken bɔɔ gyɔ e mataa ɔpanɔan ɔɔ ngba  
 dukumyɛre ne.
- 9 Mena ɔɔ Wurubuare gyina e adido adido te ɔ  
 faa e gyooro dekyae,  
 te ɔ fa e yele ken kela yele kamase.
- 10 Lee mena yele kenan ɔɔ,  
 balan na kpene kamase ken kyaa adido  
 na nan pou ne kyaa tɛɛle kei ɔɔ,  
 na nan pou ne doo tɛɛle kei ateta  
 ne gyae ke bun som Yesu.
- 11 Mena ke te walan kamase waa gyusu ɔ nɔɔ  
 yako nyi  
 Yesu Kristo yena de Gbengyoo.  
 Kei gyae ke yela balan ka lese de kya  
 Wurubuare yele.
- 12 Mena ɔɔ me tebia kpaakpaa, deban ken  
 me kyaa ε gyan na ε ne di nyeekelɛɛ nombia  
 nan ɔɔ. Mena mo yaa mee gyae nyi nenɛɛ ken  
 mo kyaa ε gyan ya ne, ε kyan ε wose na ε ke di  
 ne ɔɔ kela gyanɔba ken. Ε mo Wurubuare

keyee deke ε wose, na ε ke sila nyeekelee nombia ηan nideli.

<sup>13</sup> Nawolo nyi Wurubuare ne yee na tom ε man, mena dɔɔ te ɔ ne yeli ε ne gyae nyi ε ke yee ɔ kegyaebii te ηon mɔ na doo na ηon kakyen te ε ne tale yee ɔ kegyaebii.

<sup>14</sup> Kpene kamase ken ε ne yee na ε na toron ya, te ε na mo gyoo dɔɔ na mo ya.

<sup>15</sup> Ε yee mena na ayimeε kamase be gyae ke doo ε wose man ya, te ηolo mɔ be gyae waa nyin nombiikum daale yako lee ε wose man ya. Na ε ke nyin bese Wurubuare bia ban beε yee nombia kpaakpaa balan kumee man. Ε yela ε nombia kpaakpaa keyee ka lee deɔɔ be man, ηgba mena ken kyolobiise ne ηalakee ditintee man ne.

<sup>16</sup> Ε kyan nyeedon nombia ηan man nideli. Akpaa ε yee mena na, lee emee dɔɔ maa tale gyɔ me konɔɔ wee ken Kristo waa kɔɔ ne, na ka wola nyi me kaale na ma tom ken mɔɔ yee ne pou te yee yakaa ya.

<sup>17</sup> N te keε ya na baa ko man. Nyi de kɔɔ mena na maa yee ηgba wonembu ηon ε ba mo deesi fa Wurubuare lee mena ken ε be lee e di dɔɔ ne. Dekɔɔ mena na gyae ke yee man gyon, na ke yela de pou ke nyanee.

<sup>18</sup> Mena ke te kaboena nyi deε yee emee mɔ gyon, na daa na ηon pou ke kyaa gyon man.

### *Pɔɔl kekpila Timoti na Epaferadituse*

<sup>19</sup> Me loo gyakaa de Gbengyoo Yesu dɔɔ nyi ɔ fa man gbεε na, be gyae ke kyare ya maa kpila Timoti ε gyan. Na ke yela maa nyii ε kekyaabii

man, na εμεε μω ke nyii ma kekyaabii man na ka do man kakyen.

<sup>20</sup> Ma be dana ηolo ken ɔ na gyuen ε deeli dɔɔ kpu na ηon Timoti ya.

<sup>21</sup> Nawolo nyi balan akan ban pou dɔɔ, be sia gyakaa ban gbagba abɔɔ dɔɔ bo. Bɔɔ na gyuen Yesu Kristo nombia ηan dɔɔ ya.

<sup>22</sup> Mɔna ε gyen nyi Timoti ta lese wola nyi, ɔ yeε walan ηon n ke tale mo n wose lo ɔ dɔɔ. Nawolo nyi deban ken mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa ηan ne, ɔ senawɔ me gyan ηgba mena ken bu na sem ɔ kya gyan ne.

<sup>23</sup> Mena dɔɔ akpaa ma betaa naa mena ken ma kekyaabii man doo na, maa kpila e ε gyan.

<sup>24</sup> Mena μω te me loo gyakaa nyi de Gbengyoo Yesu de seε na, be gyae ke kyare ya na man gbagba maa kɔη ε gyan.

<sup>25</sup> Mɔna me naawɔ nyi kaboena nyi maa kpila me dɔɔ Kristo baale Epaferadituse ηon daa na e ne yeε tom dokolon, te ε be kpila e nyi waa kɔη kaa kyɔ man ne nyi waa bese kɔη ε gyan. Daa na e ne yeε na tom dokolon, te dee yoo na nyeedon nombia ηan keyako ηgba yoonɔotena ne.

<sup>26</sup> ɔ ne gyae lee ɔ konɔɔ man nyi waa naa ε popou. Nawolo nyi ε ke nyii nyi ɔ na wee ne ke takaa e nideli.

<sup>27</sup> Kawee gbagba na ɔ weewɔ ken koran ɔ yela waa yen, mɔna Wurubuare wii ɔ waranase. Na ηon waagen waranase te Wurubuare wiiwɔ ya, mɔna ɔ wii man gbagba μω waranase. Na mena ya na nafɔ men yeyεwɔ nideli.

<sup>28</sup> Mena dɔɔ mεε gyae nyi waa kɔη ε gyan

bilen, na ε naa e na ke yεε ηon gyon na man mo woe ke fεε man.

<sup>29</sup> Nyi akpaa o kɔn na ε lεε e gyon man, nawolo nyi de popou yεε de Gbengyoo Kristo balanwo. E mo obuo fa mena balan kewo dinoo.

<sup>30</sup> Nawolo nyi Kristo tom ken doo te o yela waa yen ne. Non moona o wose fa yen kaa sen ε nawoo man kyoo man tom ken keyee man.

### 3

*Yesu kelɛɛdi ne yele la te Wurubuarε ne lεε walan do*

<sup>1</sup> Me tebia, nombii ken be kaa maa yako non yena nyi ε yela ke yεε ηon gyon lee kpene ken de Gbengyoo Yesu ne yεε fa ηon ne doo. Man doo beε takaa man nyi me ta bese mee ηmarase ηon nombia ηan moo wulaa ηmarase ηon kaalan ne ya. Nawolo nyi ma gyen nyi nombia ηenan gyae ke kyoo ηon, na ε ke tale sen kenken ε kelɛɛdi man.

<sup>2</sup> E keε ε wose man nideli na balan ban be dana nombiakumεε te beε gyae baa wolεε ε kelɛɛdi, te beε ηere balan nyi baa kara be baala wose ne.

<sup>3</sup> Daa yena balan ban boo kara de baala wose gbagba. Nawolo nyi daa ne tεε bo Wurubuarε felin ηon doo som Wurubuarε. Lee Yesu Kristo mo doo dεε gyoo de konoo. Mena doo beε tekaa hia nyi dεε mo de sia gyakaa baala wose kekara ken beε mo nyinmaa kara ne nombia doo ya.

<sup>4</sup> Nafoo man yena walan ηon kaboena nyi maa wola ma wose lee mena aboo kenja dinoo man.

Akpaa nyi ɲolo dana kpene keɲ dɔɔ te waa tale mo ɔ wose lo mena abɔɔ keɲa dinɔɔ dɔɔ na, nafa ɲolo be kyaa me wole ya.

<sup>5</sup> Kpene keɲ dɔɔ te mɛɛ yako mena yena nyiaa, be ka lola maɲ weeya gyanaarate na te be kara maɲ me baala wose. Me yɛɛ Iserae bu gbagba e ɲon mɔɔ lee Gyekɔpo bu Bɛngyamɛn dekpaɲalan maɲ. Me naanaɔ yɛɛ Hiburutenawɔ mena dɔɔ maɲ gbagba mɔ me yɛɛ Hiburutena fatabo maɲ walan e. Nyi akpaa de keɛ Gyudatena mmaraase ɲan dɔɔ kedi na maa tale yako nyi me yɛɛ Farasii baale e, nawolo nyi me dii ba mmaraase ɲan pou dɔɔ nideli.

<sup>6</sup> Ma doo kakyen Gyudatena ɔsom keɲ maɲ nideli, te me naase Kristo silala ban diyem nideli. Akpaa nyi nafa kaboena bo nyi walan waa di mmaraase ɲan dɔɔ pena Wurubuare ke lɛɛ e do na, nafa maɲ dɔɔ nombiikum daale be doo ma wose maɲ ya.

<sup>7</sup> Abɔɔ ɲan pou nafa ɲe dana tɔnɔɔ fa maɲ nɛ, nɛnɛɛ lee Kristo dɔɔ ɲɔɔ tan tɔnɔɔ fa maɲ bela ya.

<sup>8</sup> Na abɔɔ ɲenan ɲaagen ya. Mɔna abɔɔ ɲan pou nafa gyanɲba mɛɛ mo ma wose lo ɲe dɔɔ nɛ, nɛnɛɛ mo lee me Gbɛngyoo Yesu Kristo kagyen keɲ kela abɔɔ ɲenan pou dɔɔ, me te fun ɲe popou leki. Lee ɲon Kristo dɔɔ kpene kamase te bo maɲ, te mɛɛ keɛ ɲa ɲgba dufun dɔɔ abɔɔ nɛ, na maa nyin bese Kristo wui kekpa.

<sup>9</sup> Na daa na e ke yɛɛ dokolon kekpa na me nombia ke nyin teneɛ Wurubuare siaman. Kei te yɛɛ nyi lee tom keɲ maɲ gbagba be yɛɛ nɛ

doo yaa kenj moo di Wurubuaare mmaraase njan doo ne doo ya. Mona kenj moo lee Kristo di doo te me nombia teneewo Wurubuaare siaman ya.

<sup>10</sup> Mee gyae nyi maa gyen Kristo nideli, na maa naa donj kenj Wurubuaare ba mo gyusu e lee yenj man ne. Na maa kpu na e naa diyem kenj o be naa ne, na ke yee ngba daa na e yena la ne.

<sup>11</sup> Mena doo me loo gyakaa nyi de konj mena na, wee daale Wurubuaare waa gyusu manj lee yenj man.

*Mo n sia gyakaa kpene kenj doo n siaman ne doo*

<sup>12</sup> Na mee yako baa nyi me tanj ke nyinj mena aboo kenja pou, yaa me gbeneenjenj tenee Wurubuaare siaman kekpa ya. Mona mee yee kakyenj bo nyi maa nyinj kpene kenj doo Yesu Kristo be baake manj nyi me kaa bese o wui ne.

<sup>13</sup> Me tebia, na mee yako baa nyi me tanj ke nyinj kpene kenj mee yoo nyi maa nyinj ne ya. Mona nombii dokolonj kenj mee yee yena nyiaa, mee wolee aboo njan pou be kaa lam ne. Moo na tekaa toose na bela ya. Mona kpene kenj doo me siaman ne, ke doo te me loo gyakaa.

<sup>14</sup> Akpaa balan na peree keyeu man na, bee yee kakyenj yeu kelii botoo kenj kaboena nyi baa lii ne pena baa nyinj kpene kenj doo bee peree ne. Mena ke mo yaa me gyakaa mee yee kakyenj me kaa lii oto, na Wurubuaare ke nyinj fa manj kpene kenj o be yako see nyi waa mo to manj kom ne. Kom kenj Wurubuaare waa to manj yena nyi, kenj moo lee o bu Yesu Kristo di doo waa yela maa nyinj gbene gyu o gyoorobiiri kenj man.

15 Daa ban pou doo bee Wurubuaɛ osom ken man nɛ, mena dinoo kei te kaboena nyi de popou dee nyin. Mɔna akpaa ɛ man baale dana agyuen kpoo daale na, Wurubuaɛ waa kyɔ non na ɛ ke nyii me nombia kenɔ man nideli.

16 Kpene ken ne hia yɛna nyi, ɛ yela dɛɛ kyaa ngba mena ken Wurubuaɛ be wulaa yako nyi dɛɛ kyaa nɛ.

17 Me tebia, ɛ popou ɛ kasee ma kekyaabii ngba mena ken baale ne yɛɛ nɛ. Ɛ see ɛ sia tɛɛle man, na ɛ ke kasee balan ban ba kekyaabii yɛɛ ngba mena ken doo wola non nɛ.

18 Me te wulaa yako non nombii kei. Te nɛnɛɛ mɛɛ mo siasaran mɛɛ yako non bela nyiaa, balan baale ta besena ba wose Kristo kolala. Be nombia nan bɛɛ yɛɛ nɛ nawolo nyi ban gyan na, Kristo yen ken o ba yem nɛ be dana tonoo ya.

19 Wurubuaɛ waa wolɛɛ mena balan benan kekpaakekpaa. Nawolo nyi be ta mo aboo nan ban gbagba ne gyae nɛ besena be Wurubuaɛ. Kpene ken yɛɛ desɛn nombia na nɛ, nan man te ban ne gyɔ be konoo. Tɛɛle kei doo aboo kegyae kaagen te ban na gyuen.

20 Mɔna daa doo de dɛɛ yɛna Wurubuaɛ man adido. Botoo te de loo yakaa nideli nyi da nyeɛɛɛre non waa lee koŋ. Non yɛna de Gbengyoo Yesu Kristo.

21 Deban ken waa koŋ nɛ, non ne gyae la waa mo don ken o dana o ne gyee kpene kamase nɛ kyɛɛkee da wosenaane kei ken gyae ka yen nɛ, na waa besena ke na ka ke yɛɛ ngba non gbagba o wui gyoorobiiri wosenaane ken nɛ.

## 4

*Pɔɔl kekolosi fa Filipitena*

<sup>1</sup> Lee mena dɔɔ me tebia gyaagyi ban mɛɛ gyae ε nombia te ε nombia ne gyɔ man loo, ε sen kenken na ε ke di de Gbenɔgyoo Yesu nombia nan dɔɔ. Emɛɛ dɔɔ te maa di gyon na maa nyin ye.

<sup>2</sup> Ewodia na Sintike, mɛɛ waase non bo nyi ε yɛɛ nɔɔdokolon nawolo nyi ε popou yɛɛ de Gbenɔgyoo balanwɔ.

<sup>3</sup> Nɛnɛɛ nyan me dɔɔ kpaakpaa non mɛɛ mo ma wose lo n dɔɔ, mɛɛ gyae nyi n ke desina ala bala kɛwɔ nsana. Nawolo nyi deban ken mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa nan nɛ, ba senawɔ na man demena na dunolon pou. Mena ala kɛwɔ na Kelemente na me dɔɔna akan ban pou kyɔɔ man nideli ma tom ken keyɛ man. Ba te nmarase mena balan kɛwɔ pou yela do nyeedon kekpa tɔne ken man.

<sup>4</sup> Deban kamase na, ε yela ke yɛɛ non gyon lee kpene ken de Gbenɔgyoo Yesu be yɛɛ fa non nɛ dɔɔ. Mɛɛ yako non baa bela nyiaa, ε yela ke yɛɛ non gyon.

<sup>5</sup> ε yela balan pou kena ε wose keyɔkɔse na ε dinɔɔ kpaakpaate ken. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya, de Gbenɔgyoo Yesu waa bese kɔn.

<sup>6</sup> ε na barase na kolo ke yɛɛ ya. Mɔna kpene kamase man na, ε fane fa Wurubuarɛ na ε ke fa e karan lee nombii kamase man, na ε ka mo ε nombia nan pou doo ε konɔɔ man nɛ see ɔ siaman.

<sup>7</sup> Akpaa ε yɛɛ mena na, ken ε ne lɛɛ Yesu Kristo di dɔɔ Wurubuarɛ wosefɛren ken walan

bɛɛ tale nyii ke man ya nɛ, gyae ke yela ɛ wɔɛ ke fɛɛ ɲon na ɛ konɔɔ man nombia mɔ ke kyaa ɲon kyɛkyɛ.

<sup>8</sup> Me tebia, kpene keɲ be kaa maa yako ɲon yɛna nyiaa, ɛ mo ya agyuen gyakaa nombia ɲan ɲe yɛɛ anokoare, na kpene keɲ ke dana obuo, na nombia ɲan ɲe doo na ɲe gbɛɛ, na kpene keɲ dukum be doo ke man ya, na kpene keɲ na wola balan kegyae, na kpene keɲ ke dana yele kraakpaa nɛ dɔɔ. Akpaa nyi kolo kyaa keɲ ke dei keɲ balan ne kɛɛɛ ke na, kaboena nyi yaa gyuen mena abɔɔ ɲenanɲ dɔɔ bo.

<sup>9</sup> Abɔɔ ɲan mɔɔ wola ɲon te ɛ be lɛɛ ɲa do, na ɲan ɛ be naa me man na ɲan ɛ be nyii mɔɔ kolosi nɛ, ɲan te kaboena nyi yaa yɛɛ. Akpaa ɛ yɛɛ mena na, Wurubuarɛ ɲon ɔ yɛɛ wosefɛɛɛɛɛɛ Gbɛngyoo e nɛ waa kyaa na ɲon.

*Pɔɔl kado Filipitena nɔɔ lee kekyɔ keɲ bɔɔ kyɔ e nɛ dɔɔ*

<sup>10</sup> Dana manɲ gyonɲ te mɛɛ lese de Gbɛngyoo Yesu yele, nawolo nyi nɛnɛɛ ɛ ta bese lese wola nyi me nombia ne hia ɲon. Ma gyenɲ nyi me nombia wulaa ne hia ɲon, mɔna gbɛɛ te ɛ te nyim na ɛ ka lese wola ya.

<sup>11</sup> Na ma wose kyanɲa na manɲ dɔɔ te mɛɛ yako nombia keɲa ya. Nawolo nyi manɲ dɔɔ, me te wulaa kasee mena keɲ maa kyaa gyonɲ man lee gbɛɛ kamase man.

<sup>12</sup> Ma gyenɲ diyem man kekyaa, te ma gyenɲ wosekenyinɲ man mɔ kekyaa. Kpene kamase man na, ma gyenɲ ma wose katela. Me dii baa

bo o, yaa tanam na koo na maŋ bo o, me dana o moɔ dana ya o, ma gyeŋ ma wose katela.

<sup>13</sup> Nawolo nyi Kristo doŋ keŋ doo me man doɔ, maa tale yee kpene kamaɛ.

<sup>14</sup> Mɔna ε yee ke nideli ŋgba ma wose be kyaŋ maŋ te ε be kyɔ maŋ ne.

<sup>15</sup> Emee Filipitena gbagba ε gyeŋ nyiaa, debaŋ keŋ moɔ fiasɛɛ mee kolosi Kristo nombia kpaakpaa ŋan fa ŋon te moɔ lee Masedonia teele man ne, lee emee wole na Kristotena baŋ ŋolo na ŋolo te kyɔ maŋ na kolo ya.

<sup>16</sup> Nawolo nyi debaŋ keŋ gba me kyaa Tesalonika donɔɔ man te ma wose be kyaŋ maŋ ne, ε yeleɛ maŋ abɔɔ agbaatee agbaatee.

<sup>17</sup> Na me sia ne yee bo nyi yaa yeleɛ maŋ abɔɔ ya. Mɔna kpene keŋ doɔ te mee lee ya abɔɔ yena nyi, mee gyae nyi Wurubuare ke hiraa ŋon lee ε deeli keŋ ε ne yee ne man.

<sup>18</sup> Mee gyae ε ka gyeŋ nyiaa, abɔɔ ŋan pou ε ba mo yeleɛ maŋ ne kaa tuŋa maŋ te ŋan mo yena abɔɔ ŋan ne hia maŋ. Abɔɔ ŋan ε ba mo yeleɛ Epaferadituse ba mo kɔna maŋ ne, te yeli me ta bese nyiŋ gbaa. Ya abɔɔ ŋenaŋ yee ŋgba abɔɔ ofoŋ nyiŋan ŋan ε ba mo kaa deesi fa Wurubuare ne. Ne yee kedeɛsa abɔɔ ŋan ŋe kaboena, mena doɔ ŋa gyoo Wurubuare sia.

<sup>19</sup> Me Wurubuare ŋon mee som e ne, waa fa ŋon abɔɔ ŋan pou kaboena nyi yaa nyiŋ ŋgba mena keŋ ɔ gyoorobiiri man abɔɔ boe ne. Nawolo nyi ε te kaa bese Yesu Kristo balan.

<sup>20</sup> ε yela deɛ lese de kya Wurubuare yele kekpaakekpa. Amen.

<sup>21</sup> Ε do Wurubuaε balan ban pou be kyaa botɔɔ nε nɔɔ. Me tebia Kristotena ban be kyaa me gyan kebo bεε kyɔ man nε na do non nɔɔ.

<sup>22</sup> Wurubuaε balan ban pou be kyaa kebo nε na do non nɔɔ. Tuturu na, ban be kyaa gyoo dinaa Kaesa dekpanalan man nε na do non nɔɔ.

<sup>23</sup> De Gbenjyoo Yesu Kristo waa mo ɔ berεε boele non na waa sen ε wɔle.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA  
NŊŊKEBAKESEE WŊLE**  
**The New Testament in the Delo language of Ghana:**  
**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŊŊKEBAKESEE  
WŊLE**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source  
files dated 17 May 2025

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11